

Dosarul nr. 2ra-883/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I Secrieru)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Pîntea împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 04 martie 2020, Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, solicitând încasarea sumei de 150000, 00 de lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul examinării cauzei penale și cauzei civile pentru serviciile de asistență juridică în mărime de 25000,00 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, urmărirea penală în cauza penală nr. 2016869205, a fost începută la 10 noiembrie 2016, de către ofițerul de urmărire penală, din cadrul Direcției urmărire penală a Serviciului Vamal al Republicii Moldova, în temeiul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. b) Codul penal, pe faptul introducerii prin contrabandă pe teritoriul Republicii Moldova prin intermediul regiunii transnistrene a mărfurilor în proporții mari, provenite de pe piața din regiunea Odessa, Ucraina, de către persoane neidentificate. Prin ordonanța procurorului din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale, Vitalie Roșior din 5 noiembrie 2018, s-a dispus efectuarea percheziției la domiciliul său, în scopul depistării mărfurilor

introduse pe teritoriul Republicii Moldova prin contrabandă, documentelor, notițelor de ciornă, informațiilor păstrate pe suport electronici.

Totodată, a menționat că, în data de 6 noiembrie 2018, prin mandatul judecătoresc, eliberat de judecătorul de instrucție s-a autorizat efectuarea percheziției de la domiciliul său.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din cadrul Direcției urmărire penală a Serviciului Vamal al Republicii Moldova, din 14 noiembrie 2018, s-a dispus reținerea sa, bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 248 alin. (5) lit. b) Cod penal. Prin ordonanța din 15 noiembrie 2018, a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 248 alin. (5) lit. b) Cod penal. Organul de urmărire penală l-a bănuit și, ulterior, l-a învinuit de faptul că, activând în calitate de organizator și complice, a comis trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor, eludându-se controlul vamal, de două sau mai multe persoane, infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (5), 248 alin. (5) lit. b) Cod penal.

Prin încheierea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respins demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale privind aplicarea măsurii preventive pe un termen de 30 de zile, în privința sa și a fost eliberat din stare de arest imediat din sala de judecată. Încheierea respectivă nu a fost contestată de procurorul de caz.

Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale, din 8 noiembrie 2019, s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a sa, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 248 alin. (5) lit. b) Codul penal, motivând că, nu a fost demonstrată comiterea acțiunilor prevăzute de dispozițiile articolului respectiv, inclusiv sub orice formă de participare prevăzută de art. 42 Codul Penal.

Reclamatul a susținut că, pe parcursul anilor 2018-2019, a fost hărțuit permanent, de către organele procuraturii, ca, în final, să fie achitat și reabilitat prin scoaterea acestuia de sub urmărire penală. În acest sens, pentru dovedirea acuzațiilor ca fiind fictive și fabricate de organul de urmărire penală pentru intimidarea sa, pe perioada anilor în care a fost abuzat de autoritățile statului, acesta a suferit o serie de prejudicii materiale, morale, cât și i-a fost încălcată demnitatea și onoarea sa în virtutea profesiei pe care o exercită. Acțiunile/inacțiunile organului de urmărire penală, prin care au fost materializate o serie de abuzuri și acuzații nefondate, urmează a fi deferite justiției Republicii Moldova pentru prejudiciul cauzat victimei, restabilirii echității sociale și în scopul prevenirii unor delikte de către aceste autorități.

De asemenea, a precizat că, în cadrul cauzei penale, a beneficiat de asistență juridică din partea unui avocat ales, achitând onorariul în mărime de 25000 de lei, sumă care urmează a fi încasată din contul statului.

Reclamantul a opinat că, achitarea sumei de 150000 de lei, ar constitui o satisfacție echitabilă pentru tragerea ilegală la răspundere penală. Drept urmare a abuzurilor autorităților manifestate pentru o perioadă relativ mare, de peste 2 ani, a fost perceput de colegi și prieteni ca un infractor, or, anume din momentul în care s-a început urmărirea penală împotriva sa, s-a simțit o neîncredere din partea familiei

și rudelor. Astfel, prin urmărirea sa penală pentru comiterea unei infracțiuni grave, desfășurarea procedurilor de urmărire penală, i-au fost cauzate fără echivoc suferințe psihice și disconfort psihologic.

Prin hotărârea din 04 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Pîntea și s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Vladimir Pîntea suma de 50000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 10000,00 de lei cu titlu de cheltuieli legate de asistență juridică la examinarea prezentei cauze civile, iar în total suma de 60000,00 de lei; au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile lui Vladimir Pîntea cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică la examinarea prezentei cauze civile, în partea ce excede sumele adjudecate; au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile lui Vladimir Pîntea cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică la examinarea cauzei penale.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova; s-a admis apelul declarat de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu și s-a modificat hotărârea din 04 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Pîntea împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată prin majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Vladimir Pîntea de la suma de 50000,00 de lei la suma de 100000,00 de lei; în rest a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, raportul juridic litigios este reglementat de Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care stabilește expres atât momentul nașterii dreptului la repararea prejudiciului, cât și condițiile în temeiul cărora survine răspunderea statului.

La caz, instanța de fond a reliefat că, odată ce în privința lui Pîntea Vladimir a fost emisă o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală din motiv că fapta nu întrunește elementele componenței de infracțiune, este evident că reclamantul/apelant este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, așa cum, în procesul urmăririi penale nu s-a constatat fapta infracțională.

Prin urmare, deși, Pîntea Vladimir a fost scos de sub urmărire penală în temeiul unei ordonanțe irevocabile, până la emiterea ordonanței respective, reclamantul/apelant a fost recunoscut în calitate de bănuit, învinuit, la domiciliul acestuia a fost efectuată percheziție, a fost reținut de organul de urmărire penală,

acțiuni prin care, în mod vădit au fost lezate drepturile reclamantului.

Instanța de apel a considerat că, deși, prima instanță corect a constatat temeinicia pretenției de încasare a prejudiciului moral, greșit a conchis asupra cuantumului acestuia în mărime de 50 000 lei.

Cu privire la cuantumul despăgubirii prejudiciului moral cauzat prin tragerea ilegală la răspunderea penală, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 11 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Instanța de apel a relevat că, în speța dedusă justiției, este cert că faptul că, lui Pîntea Vladimir i-au fost cauzate suferințe psihice, prin faptul că a fost urmărit penal pentru săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea penală prevede inclusiv pedeapsa cu închisoare. De altfel, în perioada începând cu 14 noiembrie 2018, data reținerii reclamantului și până la 8 noiembrie 2019, când a fost scos de sub urmărire penală pe motivul lipsei în acțiune sale a faptului infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) Cod penal, Pîntea Vladimir a fost supus unor suferințe psihice, acesta fiind reținut, la domiciliul acestuia fiind efectuată percheziție, acțiuni care în mod inadmisibil au afectat starea psihică a reclamantului.

Concomitent, s-a reținut că, suferințele psihice suportate de către Pîntea Vladimir se manifestă și prin faptul că acesta a fost urmărit penal pentru acțiuni în care s-a constatat că lipsește faptul infracțiunii, inclusiv a fost reținut de organul de urmărire penală, fiind eliberat de judecătorul de instrucție care a respins demersul de aplicare a măsurii preventive „arestul preventiv” pe un termen de 30 de zile în privința reclamantului.

În lumina jurisprudenței CtEDO, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echității. Modul de acordare a satisfacției echitabile, trebuie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă.

În circumstanțele expuse, având în vedere cele constatate, instanța de apel a considerat necesar de a încasa de la Stat, reprezentat de Ministerul Justiției, o despăgubire bănească în mărime de 100000 de lei care este una rezonabilă și echitabilă, fiind o despăgubire utilă și suficientă, compensatoare pagubelor de ordin moral cauzat persoanei vizate, această despăgubire corespunde și criteriilor de despăgubire stabilite de CEDO prin jurisprudența sa.

Totodată, referitor la pretențiile apelantului/reclamant în partea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 25000 lei, suportate la examinarea cauzei civile și penale, instanța de apel a considerat legală și corectă soluția instanței de fond cu privire la încasarea sumei în mărime de 10000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 31 martie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea în mod eronat a legii și în acest sens a aplicarea eronată a normele de drept material, precum și aprecierea arbitrară a probelor de către instanța judecătorească.

Totodată, a susținut că atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat cauza dedusă judecării în mod superficial, iar soluția a fost dată fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate.

Referitor la aplicarea și interpretarea eronată a normelor materiale de angajare a răspunderii civile delictuale a statului, recurentul a afirmat că, prevederile art. 2007, 2036 din Codul civil stipulează că statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești. Elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face prin Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Astfel, prezentul litigiu de judecată este cu caracter civil și nu ține de competența instanței de judecată de a se expune pe marginea corectitudinii procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea. Legiuitorul în temeiul art.6 din Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești a prevăzut expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Raportând normele legale la situația din prezenta speță, a remarcat că, în privința intimatului/reclamantului a fost emisă ordonanță de scoatere de sub urmărire penală astfel, formal fiind respectată condiția statuată în art.6 lit. b) din Legea nr. 1545.

Recurentul a declarat că, este incontestabil că acțiunile organului de urmărire penală de recunoaștere în calitate de bănuț, ulterior de învinuit nu pot fi calificate drept acțiuni ilegale, iar prima instanță, cât și instanța de apel au omis să dea o apreciere acestui argument. Or, art. 2 alin. (1) din Legea enunțată identifică expres ce semnifică acțiuni ilicite în sensul legii date. Drept rezultat doar acțiunea de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, ulterior învinuit, respectând condițiile art. 63 alin. (1) și art. 64 alin. (1) din Codul de procedură penală, nu poate fi calificată drept o acțiune de condamnare publică.

Mai mult atât, la aprecierea necesității și a quantumului prejudiciului moral prima instanță nu a ținut cont de conținutul art. 1 din Codul de procedură penală care definește procesul penal și scopul acestuia. De altfel, eșecul actului de învinuire nu poate prin sine constituie o confirmare a încălcării drepturilor persoanei, comise de autorități față de cel tras la răspundere penală, indiferent de faptul dacă, în final, s-a ajuns sau nu la condamnarea publică, achitarea persoanei sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală. Dacă se demonstrează că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Or, instanța urmează să indice expres care anume act normativ justifică răspunderea statului. În caz contrar fiind prezumată legalitatea acestora atât după formă, conținut cât și temeinicia efectuării acțiunilor de urmărire penală de rigoare având în vedere circumstanțele de fapt și de drept, precum și rigorile legii procesual penale ce vizează măsurile preventive.

Suplimentar, la interpretarea legii materiale, a menționat că, prin prisma Legii nr.1545 se disting două situații, una se referă la încălcarea principului general

potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, iar a doua situație se referă la erori ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infrațiuni). Conținutul acestei norme este dezvoltat în art. 3 al Legii nr. 1545, care enumeră cazurile de materializare a erorilor sau faptelor de încălcare intenționată a normelor procedurale sau materiale.

Pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite. respectiv, nu orice acțiune a organelor de drept atrage răspunderea statului. Or, urmează a fi menționat că, în cadrul urmăririi penale au fost depuse plângeri împotriva acțiunilor procesuale de existența unei sentințe de achitare, a unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală sau încetarea procesului nu denotă faptul că organul de urmărire penală a admis careva acțiuni ilicite. Efectuarea acțiunilor procesuale este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea. Toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege, sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor. Astfel, în prezenta speță simplul fapt al eșecului actului de învinuire nu poate justifica cuantumul prejudiciului moral acordat.

În sensul justificării rezonanței pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei, reclamantul nu a prezentat probe concludente, pertinente, utile și veridice prin care să convingă instanța că învinuirea sa ar fi avut careva efecte negative asupra reputației sale. Or, acest fapt contravine prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Pentru a pretinde la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, reclamantul în cererea de chemare în judecată urma să dovedească prejudiciul moral sub aspectul existenței (care suferințe fizice sau psihice) și prin care probe se confirmă argumentele invocate de acesta, or, nerespectarea principiului probațiunii statuat în art.118 Cod de procedură civilă va constitui o încălcare flagrantă a prevederilor art.6 din Convenția Curții Europene a Drepturilor Omului.

La 02 aprilie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.12), Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului s-a invocat că, au fost aplicate eronat normele de drept material. Vladimir Pîntea nu poate pretinde comiterea în privința sa a acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală, or, prin acțiunile sale organul de urmărire penală a acționat în conformitate cu legea procesuală penală, fără a admite încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată și nu a comis fapte manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale.

Pentru a solicita, în special, repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea

dreptului pretins a fi încălcat în speță, reclamantul în cererea de chemare în judecată urma să dovedească prejudiciul moral sub aspectul existenței (care suferințe fizice sau psihice) și prin care probe, se confirmă argumentele invocate, în sensul art. 117-119 Cod de procedură civilă, or, nerespectarea principiului probațiunii statuat în art.118 Cod de procedură civilă va constitui o încălcare flagrantă a prevederilor art.6 a CEDO.

În sensul art.1422 Cod civil, care reglementează reparația prejudiciului moral, Vladimir Pîntea nu a dovedit prin probe admisibile, cel puțin, faptul propriu-zis vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală, prezumție valabilă până la proba contrarie, totodată nefiind justificată și mărimea compensației solicitate, iar instanțele judecătorești nejustificat și eronat i-au admis parțial cererea de chemare în judecată și au dispus încasarea prejudiciului moral.

La 07 iunie 2021, Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cerințelor înaintate.

În motivarea recursului s-a invocat că, pe parcursul anilor 2018 - 2019 a fost hărțuit permanent, de către organele procuraturii, ca, în final, să fie achitat și reabilitat prin scoaterea de sub urmărire penală. În acest sens, pentru dovedirea acuzațiilor ca fiind fictive și fabricate de organul de urmărire penală pentru intimidarea sa pe perioada anilor, în care a fost abuzat de autoritățile statului, a suferit o serie de prejudicii materiale, morale, cât și i-a fost lezată demnitatea și onoarea sa, în virtutea profesiei care o exercită. Prin urmare, acțiunile/inacțiunile autorităților prin care au fost materializate o serie de abuzuri și acuzații nefondate urmează a fi deferite justiției pentru repararea prejudiciului cauzat victimei, restabilirea echității sociale și în scopul prevenirii unor noi delikte de către aceste autorități. Astfel, urmează a-i fi recuperate cheltuielile de asistență juridică suportate pentru apărarea contra abuzurilor admise de organul de urmărire penală și instanțele judecătorești, or, pentru asistența juridică de care a beneficiat, a achitat onorariul în mărime de 25000,00 de lei.

Copiile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova au fost expediate în adresa intimațiilor prin scrisoarea de însoțire datată cu 27 aprilie 2021 (Vol.II, f.d.16) și au fost recepționate la 04 mai 2021 și 05 mai 2021, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.17-20).

Copia recursului declarat la 07 iunie 2021 de către Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, a fost expediată în adresa intimațiilor conform scrisorii de însoțire datate cu 11 iunie 2021 (Vol.II, f.d.64) și a fost recepționată la 18 iunie 2021 și la 20 iunie 2021, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.70-73).

La 17 mai 2021, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință la cererile de recurs înaintate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, exprimând poziția în favoarea admiterii recursurilor.

La 02 iulie 2021, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs înaintată de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 26 ianuarie 2021.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a înregistrat cererea de recurs la 31 martie 2021, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus cererea de recurs la 02 aprilie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.12), iar Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, a declarat recurs la 07 iunie 2021

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel participanților la proces, prin scrisoarea de însoțire datată cu 30 martie 2021 (Vol.I, f.d.213), inclusiv prin intermediul poștei electronice la 29 martie 2021 (Vol.I, f.d.212).

Astfel, recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, sunt în termen.

Recursul declarat de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, la fel, este declarat în termen, or, la cererea de recurs a fost anexat copia plicului poștal ștampilat cu data de 06 aprilie 2021, ca fiind data de expediere a copiei deciziei integrale de către instanța de apel (Vol.II, f.d.63).

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, urmează a fi considerate inadmisibile, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu.

Recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, urmează a fi considerat inadmisibil, în următoarele circumstanțe.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 430 Cod de procedură civilă, sun în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În speță, Completul notează că, Procuratura Generală a Republicii Moldova are calitatea procesuală de intervenient accesoriu, adică cade sub incidența art. 430 lit. a) Cod de procedură civilă.

Concomitent Completul reliefează că, de către Procuratura Generală a Republicii Moldova nu a fost declarat apel împotriva hotărârii din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu prevederile art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației.

Din sensul dispoziției art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă se distinge că Procuratura Generală a Republicii Moldova nu era în drept să declare recurs, pornind de la faptul că nu a folosit calea apelului, în condițiile în care legea prevede această cale de atac.

În contextul dat, Completul relevă că, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs, ignorând condițiile legale de depunere a cererii de recurs.

Conform jurisprudenței CtEDO, dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” (Bellet împotriva Franței, pct. 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” [Bellet împotriva Franței, pct. 36; Nunes Dias împotriva Portugaliei (dec.) în privința normelor privind citarea de a compărea în instanță]. Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula un recurs vizează asigurarea bunei administrări a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice (Cañete de Goñi împotriva Spaniei, pct. 36). Astfel, reglementarea în cauză sau aplicarea acesteia nu trebuie să împiedice justițiabilul să se prevaleze de o cale de atac disponibilă [Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, Zvolsky și Zvolska împotriva Republicii Cehe, pct. 51].

În cauza Manuel da Silva Reis și alții versus Portugalia, decizia din 11 ianuarie 2005, 31987/03, CtEDO a relevat că renunțarea la judecată în fața unei instanțe interne constituie o lipsă a epuizării căilor de recurs interne. Cu referire la art. 6 CEDO, Curtea a reținut că reclamantii nu au atacat cu apel decizia prin care au fost condamnați la plata acelei sume. [...] Curtea a considerat că reclamantii trebuie să suporte consecințele acțiunii lor de a renunța la proces, iar plângerea fiind în mod vădit nefondată. Totodată, cu referire la prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, a menționat că reclamantii au omis să exercite, din culpa lor, o cale de atac eficace, anume apelul contra deciziei inițiale. În consecință, acest capăt de plângere fiind inadmisibil ca urmare a neepuizării căilor interne de atac.

În consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibil recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, deoarece a fost înaintat în lipsa acestui

drept, în condițiile în care nu exercitat calea apelului împotriva hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 433 lit. a), c), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Vladimir Pîntea, reprezentat de avocatul Oleg Spînu, împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat